

КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ

Циклова комісія Управління та адміністрування
(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування
(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«30» 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА ТА КАЗНАЧЕЙСЬКА СПРАВА
(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо – професійна програма Фінанси і кредит

Освітньо – професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система та казначейська справа» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Тимошенко І.В., спеціаліст вищої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Бюджетна система та казначейська справа»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та адміністрування

Протокол № 2 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії

 Вікторія ЦИРЮК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

«27» СЕРПНЯ 2024 року

 Яна ГРИНЧІЙ

Розглянуто

Методист коледжу

«24» серпня 2024 року

 Ірина ТИМОШЕНКО

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради

 Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Бюджетна система і казначейська справа
Статус	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	4,0/120
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	<i>залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетна система та казначейська справа» є отримання знань про сутність і роль бюджетної і казначейської систем в економічному і соціальному розвитку країни, опанування методологічних основ побудови та розвитку бюджетної системи і казначейської справи та їх складових за допомогою бюджетного процесу, що втілюється в суб'єктивних діях держави – законах і політиці, спрямованих на досягнення конкретних цілей бюджетно-казначейського регулювання.

Завдання навчальної дисципліни «Бюджетна система та казначейська справа» полягають у засвоєнні теоретичних та організаційних засад бюджетної та казначейської систем, обґрунтуванні бюджетно-казначейської політики, складових бюджетно-казначейського процесу, визначенні напрямів бюджетно-казначейського регулювання; розв'язку завдань та практичних проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки для здійснення професійної та навчальної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для вирішення професійних завдань.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

- розуміти і усвідомлювати місце і значення бюджетної системи у фінансовій системі держави;
- обґрунтовувати призначення та функції бюджету;
- упорядковувати моделі фінансових відносин у суспільстві;
- дослідити актуальні проблеми нинішньої бюджетної політики держави;
- розкрити сутність та складові бюджетної класифікації.

Тема 2. Теоретичні основи інституту казначейської справи

- обґрунтувати необхідність і причини створення Державної казначейської служби України;
- узагальнювати стратегічні пріоритети розвитку казначейської справи в

Україні;

- розкрити сутність платіжної системи виконання бюджетів;
- впорядковувати завдання, принципи і методи бюджетного планування та прогнозування;
- модифікувати принципи проведення операцій у внутрішній платіжній системі;
- узагальнити економічний зміст і призначення єдиного казначейського рахунку;
- дослідити особливості казначейського виконання місцевих бюджетів, організацію бухгалтерського обліку;
- визначити сутність бюджетного контролю і внутрішнього казначейського, узагальнити їх види та елементи.

Тема 3. Казначейське обслуговування бюджетного дефіциту і джерел його фінансування

- впорядковувати концептуальні основи існування дефіциту бюджету;
- пояснювати різницю між видами бюджетного дефіциту;
- інтерпретувати причини бюджетного дефіциту;
- узагальнювати та характеризувати окремі джерела фінансування бюджетного дефіциту;
- дослідити порядок казначейського готівкового обслуговування клієнтів.

Тема 4 . Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

- визначати основи бюджетного устрою;
- аргументувати структуру та принципи побудови бюджетної системи України;
- обговорювати основні проблеми бюджетної системи на даному етапі її розвитку;
- поєднувати бюджетний процес на загальнодержавному і місцевому рівнях.

Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання

- демонструвати розуміння сутності міжбюджетних відносин, особливості їх організації;
- узагальнювати підходи до трактування поняття «міжбюджетні взаємовідносини»;
- обґрунтовувати поняття про систему бюджетного вирівнювання;
- оцінювати зміст та фінансові інструменти міжбюджетних відносин;
- аргументувати напрями отримання додаткових доходів місцевими органами влади.

Тема 6. Організація роботи органів Державної казначейської служби за доходами бюджету

- демонструвати сутність та характеризувати доходи бюджету;
- визначати та порівнювати основні доходи загального фонду Державного бюджету України за Бюджетним кодексом;
- узагальнювати функції Державного казначейства у процесі обслуговування державного бюджету за доходами та іншими надходженнями
- конкретизувати власні надходження бюджетних установ, їх групи і підгрупи;
- обґрунтовувати напрями прогнозування і планування доходів бюджету.

Тема 7. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками

- обговорювати економічну сутність видатків бюджету;
- узагальнювати підходи до трактування поняття «видатки бюджету»;
- обґрунтовувати напрями використання бюджетних видатків;
- класифікувати видатки державного та місцевого бюджетів;
- порівнювати та модифікувати функції Державного казначейства у процесі казначейського обслуговування бюджетів за видатками.

Тема 8. Казначейське обслуговування видатків бюджету на економічну діяльність держави та науку

- визначати видатки бюджету на економічну діяльність;

- обґрунтовувати класифікацію видатків бюджету на економічну діяльність;
- аргументувати специфіку фінансування економічної діяльності держави;
- порівнювати видатки на науку з іншими видатками.

Тема 9. Казначейське обслуговування видатків бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

- характеризувати видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення;
- аргументувати пенсійне забезпечення як основну форму соціального захисту;
- демонструвати знання щодо видатків на освіту;
- визначати види видатків державного бюджету на охорону здоров'я;
- обґрунтовувати видатки на утримання закладів культури та мистецтва;
- розкривати особливості фінансування закладів фізичної культури і спорту.

Тема 10. Казначейське обслуговування видатків бюджету на оборону та управління

- досліджувати сутність фінансування оборони;
- аргументувати структуру оборонного бюджету;
- визначати склад видатків на правоохоронну діяльність та забезпечення безпеки держави;
- оцінювати кошти бюджетів усіх рівнів.

Тема 11. Видатки бюджету держави на обслуговування державного боргу

- досліджувати сутність державного боргу;
- класифікувати та характеризувати державні та місцеві запозичення;
- обґрунтовувати сутність та особливості бюджетних видатків на обслуговування та погашення боргів;
- аналізувати вартість обслуговування зовнішнього і внутрішнього державного боргу;
- порівнювати складові системи управління державним боргом.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави. Історико-економічний розвиток бюджету. Призначення та функції бюджету. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Актуальні проблеми та критерії сучасної бюджетної і казначейської політики в процесі здійснення казначейського обслуговування бюджетів. Бюджетне законодавство та його розвиток в Україні. Сутність бюджету як основного фінансового плану держави, його основні складові. Структура бюджету за загальним і спеціальним фондами. Бюджетне планування, його функції, методи, принципи організації. Бюджетна класифікація, її складові.

Тема 2. Теоретичні основи інституту казначейської справи. Необхідність і причини створення Державного казначейства в Україні. Структура органів Державного казначейства, його функції та повноваження. Стратегічні пріоритети розвитку казначейської справи в Україні. Сутність платіжної системи виконання бюджетів. Принципи проведення операцій у внутрішній платіжній системі. Економічний зміст і призначення єдиного казначейського рахунку. Облікова політика Казначейства. Сутність бюджетного контролю, Внутрішній казначейський контроль, його види, елементи.

Тема 3. Казначейське обслуговування бюджетного дефіциту і джерел його фінансування. Концептуальні основи існування дефіциту бюджету. Причини і види бюджетного дефіциту. Бюджетний дефіцит і профіцит як показники стану бюджету. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Взаємозв'язок між грошовою емісією і бюджетним дефіцитом. Порядок казначейського готівкового обслуговування клієнтів.

Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України. Становлення та розвиток бюджетної системи України. Основи сучасного бюджетного устрою. Принципи бюджетної системи згідно з Бюджетним кодексом. Казначейське обслуговування бюджетного процесу на загальнодержавному і місцевому рівнях. Бюджети місцевого самоврядування.

Бюджетні права і повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування.

Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання. Сутність міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Характеристика міжбюджетних відносин за економічним, правовим і політичним аспектами. Форми руху бюджетних ресурсів. Система бюджетного вирівнювання. Міжбюджетні трансферти та їх види. Бюджетна децентралізація.

Тема 6. Організація роботи органів Державної казначейської служби за доходами бюджету. Сутність та характеристика доходів бюджету, їх призначення. Класифікація доходів бюджету. Функції Державного казначейства у процесі обслуговування державного бюджету за доходами та іншими надходженнями. Методи формування та планування доходів держави. Державний кредит. Структура доходів бюджету України та місцевих бюджетів. Доходи бюджету відповідно до бюджетної класифікації. Методи прогнозування і планування бюджетних надходжень, що застосовуються у світовій практиці, порівняння їх з вітчизняними.

Тема 7. Казначейське обслуговування бюджетів за видатками. Сутність видатків бюджету. Значення видатків бюджету в забезпеченні потреб держави і суспільства. Склад і структура видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Класифікація видатків державного бюджету. Класифікація видатків бюджету згідно з Бюджетним кодексом. Функції Державного казначейства у процесі казначейського обслуговування бюджетів за видатками. Казначейське обслуговування одержувачів бюджетних коштів.

Тема 8. Казначейське обслуговування видатків бюджету на економічну діяльність держави та науку. Становлення економічних функцій держави. Функціональна класифікація, галузеві особливості та цільове призначення видатків бюджету на економічну діяльність. Характеристика видатків бюджету на науку. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки України. Склад видатків державного бюджету на окремі наукові та освітні напрямки.

Тема 9. Казначейське обслуговування видатків бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Характеристика видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення. Структура соціального захисту в Україні. Складові соціальної політики. Пенсійне забезпечення як основна форма соціального захисту. Видатки на освіту, джерела фінансування системи освіти в Україні. Видатки на охорону здоров'я. Видатки на утримання закладів культури та мистецтва.

Тема 10. Казначейське обслуговування видатків бюджету на оборону та управління. Сутність фінансування оборони. Основні групи видатків на оборону. Сутність оборонного бюджету. Видатки на правоохоронну діяльність, безпеку держави і державне управління, їх склад. Державні органи, що здійснюють правоохоронні функції. Видатки на державне управління та судову владу.

Тема 11. Видатки бюджету держави на обслуговуванням державного боргу. Сутність державного боргу, етапи формування. Роль Казначейства в управлінні державним боргом. Характеристика державних і місцевих боргових зобов'язань, їх класифікація. Порівняльна характеристика підходів до розуміння зовнішнього і внутрішнього державного боргу. Особливості бюджетних видатків на обслуговування боргів. Управління державним боргом: мета, етапи, завдання, методи та принципи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин								Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма навчання								
		усього	у тому числі							
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
II рік навчання, 4 семестр										
	Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету в бюджетній системі держави	8	2	2	-	-	-	4		
1	1.1. Формування бюджетної системи 1.2. Сутність бюджету, його призначення, функції і структура. 1.3. Моделі фінансових відносин у суспільстві. 1.4. Бюджетна класифікація, її складові.	6	2	-	-	-	-	4		(О 1) с. 8 – 14 (ІР, 16)
2	Практичне заняття 1. Розрахунок задач з визначення моделей фінансових відносин. Проведення аналізу за розділами бюджетної класифікації	2	-	2	-	-	-	-		(О 1) с. 8 – 16 (ІР, 16)
	Тема 2. Теоретичні основи інституту казначейської справи	20	6	4	-	-	-	10		
3	2.1. Необхідність і причини створення Державного казначейства в Україні 2.2. Структура органів Державного казначейства,	5	2	-	-	-	-	3		(О 2), с. 7 – 29, 39–41 (О 1), с. 73 – 92; (О 4, с. 7 – 18)

	його функції та повноваження. 2.3. Стратегічні пріоритети розвитку казначейської справи в Україні								(Д, 4)
4	2.4. Сутність платіжної системи виконання бюджетів. 2.5. Сутність внутрішньої платіжної системи Державної казначейської служби України. 2.6. Принципи проведення операцій у внутрішній платіжній системі	5	2	-	-	-	3		(О 2) с. 89 – 103 (О 4) с. 19 – 24; (О, 5); (ІР, 11, 16)
5	2.7. Економічний зміст і призначення єдиного казначейського рахунка. 2.8. Загальна характеристика рахунків, які відкриваються в органах Державної казначейської служби України. Облікова політика Казначейства. 2.9. Сутність бюджетного контролю.	6	2	-	-	-	4		(О 2), с. 108 – 119; (О 3), с. 89 – 103 (О 4), с. 92 – 100; (ІР 11, 16)
6	Практичне заняття 2. Розрахунок задач з казначейського обслуговування місцевих бюджетів	2	-	2	-	-			(О 4), с. 59 - 62 (ІР, 15-16)
7	Практичне заняття 3. Вирішення практичних ситуацій з визначення видів контролю і видів рахунків.	2	-	2	-	-			(О 4), с. 92 - 102 (Д 3), с. 39-42 (ІР, 13, 16)
8	Тема 3. Казначейське обслуговування бюджетного дефіциту і джерел його фінансування 3.1. Концептуальні основи існування дефіциту і профіциту бюджету. 3.2. Причини і види бюджетного дефіциту. 3.3. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. 3.4. Взаємозв'язок між грошовою емісією і бюджетним дефіцитом.	8	2	2	-	-	4		(О 1), с.188 - 207 (Д 4)
9	Практичне заняття 4. Розв'язок задач і вирішення практичних ситуацій з казначейського обслуговування бюджетного дефіциту	2	-	2	-	-	-		(О 1), с. 208 - 238 (О 3), р. 2, гл. 5-8

	Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	8	2	2	-	-	4	
10	4.1. Становлення та розвиток бюджетної системи України. Основи сучасного бюджетного устрою. 4.2. Принципи бюджетної системи згідно з Бюджетним кодексом. 4.3. Казначейське обслуговування бюджетного процесу на загальнодержавному і місцевому рівнях. 4.4. Бюджети місцевого самоврядування.	6	2	-	-	-	4	(О 1), с.232 – 242 (О 4), с.41 - 61 (Д 4) (ІР 15, 16)
11	Практичне заняття 5. Побудова структури бюджетної системи, визначення рівнів бюджетної системи	2	-	2	-	-	-	(О 1), с.260 - 280 (Д 4); (ІР 16, 19)
12	Тема 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	12	4	2	-	-	6	
	5.1. Сутність міжбюджетних відносин та особливості їх організації. 5.2. Характеристика міжбюджетних відносин за економічним, правовим і політичним аспектами. 5.3. Сутність системи бюджетного вирівнювання. 5.4. Системи бюджетного вирівнювання зарубіжних країн.	5	2	-	-	-	3	(О 1), с.282 - 299 (ІР 16)
13	5.5. Міжбюджетні трансферти та їх види. 5.6. Бюджетна децентралізація.	5	2	-	-	-	3	(ІР 16)
14	Практичне заняття 6. Розрахунок міжбюджетних трансфертів. Вирішення практичних ситуацій.	2	-	2	-	-	-	(ІР 16)
15	Тема 6. Організація роботи органів Державної казначейської служби за доходами бюджету	16	6	2	-	-	8	
	6.1. Економічна сутність доходів бюджету, їх класифікація та призначення. 6.2. Функції Державного казначейства у процесі обслуговування державного бюджету за	5	2	-	-	-	3	(О 2), с. 111 – 129 (О 4), с. 27 – 39 (ІР 16, 19)

	Тема 8. Казначейське обслуговування видатків бюджету на економічну діяльність держави та науку	8	2	2	-	-	4	
22	8.1. Становлення економічних функцій держави, їх види. 8.2. Функціональна класифікація, галузеві особливості та цільове призначення видатків бюджету на економічну діяльність. 8.3. Характеристика видатків бюджету на науку. 8.4. Пріоритетні напрями розвитку науки. 8.5. Склад видатків державного бюджету на окремі наукові та освітні напрямки.	6	2	-	-	4		(О 1), с. 535 – 552 (О 2), с. 153 – 190 (Д 2) (ІР 14, 15, 16)
23	Практичне заняття 9. Розрахунок видатків бюджету на економічну діяльність держави та науку.	2	-	2	-	-		(О 1), с. 553 – 562 (Д 2); (ІР 14, 15, 16)
24	Тема 9. Казначейське обслуговування видатків бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу 9.1. Характеристика видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення. 9.2. Структура соціального захисту в Україні. 9.3. Пенсійне забезпечення як основна форма соціального захисту. 9.4. Видатки на освіту та охорону здоров'я, джерела фінансування. 9.5. Видатки на утримання закладів культури та мистецтва.	8	2	2	-	4		(О 1), с. 564 – 584 (Д 2, 4) (ІР 10, 12, 15-17, 21)
25	Практичне заняття 10. Розрахунок і проведення аналізу видатків на соціальний захист населення і соціальну сферу	2	-	2	-	-		(О 2), с. 585 – 605 (Д 2, 4); (ІР 10, 12, 15-17, 21)
26	Тема 10. Казначейське обслуговування видатків бюджету на оборону та управління 10.1. Сутність фінансування оборони. 10.2. Основні групи видатків на оборону.	12	4	2	-	6		(О 1), с. 616 – 622 (ІР 14, 16)

	10.3. Сутність оборонного бюджету.									
27	10.4. Видатки на правоохоронну діяльність. 10.5. Видатки на безпеку держави, їх склад. 10.6. Видатки на державне управління, їх склад.	5	2	-	-	-	-	3	(О 1), с. 630 – 639 (ІР 14, 16)	
28	Практичне заняття 11. Розрахунок задач і проведення аналізу видатків на оборону та управління.	2	-	2	-	-	-	-	(О 1), с. 630 – 639 (ІР 14 – 17)	
	Тема 11. Видатки бюджету держави на обслуговування державного боргу	8	2	2	-	-	-	4		
29	11.1. Сутність державного боргу, етапи його формування. 11.2. Методи, завдання та принципи управління державним боргом 11.3. Порівняльна характеристика підходів до розуміння зовнішнього і внутрішнього державного боргу. 11.4. Сутність та особливості бюджетних видатків на обслуговування та погашення боргів.	6	2	-	-	-	-	4	(О 1), с. 640 – 665 (О 4), с. 85 – 90 (ІР 8-9, 13-17)	
30	Практичне заняття 12. Розрахунок та проведення аналізу видатків держави на обслуговування державного боргу.	2	-	2	-	-	-	-		
	Разом	120	36	24	-	-	-	60		

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Сутність, призначення та роль бюджету держави.
2. Історико-економічний розвиток бюджету, його функції.
3. Моделі фінансових відносин у суспільстві.
4. Бюджетне законодавство та його розвиток в Україні.
5. Сутність бюджету як основного фінансового плану держави, його основні складові.
6. Бюджетне планування, його функції, методи, принципи організації.
7. Бюджетна класифікація, її складові.
8. Необхідність і причини створення Державного казначейства в Україні.
9. Структура органів Державного казначейства, його функції та повноваження.
10. Стратегічні пріоритети розвитку казначейської справи в Україні.
11. Сутність платіжної системи виконання бюджетів.
12. Принципи проведення операцій у внутрішній платіжній системі.
13. Економічний зміст і призначення єдиного казначейського рахунку.
14. Облікова політика Казначейства.
15. Сутність бюджетного контролю.
16. Внутрішній казначейський контроль, його види, елементи.
17. Сутність, причини і види бюджетного дефіциту.
18. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
19. Взаємозв'язок між грошовою емісією і бюджетним дефіцитом.
20. Порядок казначейського готівкового обслуговування клієнтів.
21. Становлення та розвиток бюджетної системи України.
22. Основи сучасного бюджетного устрою.
23. Принципи бюджетної системи згідно з Бюджетним кодексом України.
24. Казначейське обслуговування бюджетного процесу на загальнодержавному і місцевому рівнях.
25. Бюджети місцевого самоврядування, їх види і призначення.

26. Бюджетні права і повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування.
27. Сутність міжбюджетних відносин та особливості їх організації.
28. Характеристика міжбюджетних відносин за економічним, правовим і політичним аспектами.
29. Форми руху бюджетних ресурсів.
30. Система бюджетного вирівнювання.
31. Міжбюджетні трансферти та їх види.
32. Бюджетна децентралізація, її сутність.
33. Сутність та характеристика доходів бюджету, їх призначення.
34. Класифікація доходів бюджету.
35. Функції Державного казначейства у процесі обслуговування державного бюджету за доходами та іншими надходженнями.
36. Методи формування та планування доходів держави.
37. Державний кредит.
38. Доходи бюджету відповідно до бюджетної класифікації.
39. Методи прогнозування і планування бюджетних надходжень, що застосовуються у світовій практиці, порівняння їх з вітчизняними.
40. Сутність видатків бюджету, їх значення.
41. Склад і структура видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів.
42. Класифікація видатків державного бюджету.
43. Функції Державного казначейства у процесі казначейського обслуговування бюджетів за видатками.
44. Казначейське обслуговування одержувачів бюджетних коштів.
45. Функціональна класифікація.
46. Галузеві особливості та цільове призначення видатків бюджету на економічну діяльність.
47. Характеристика видатків бюджету на науку.
48. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки України.

49. Характеристика видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення.
50. Структура соціального захисту в Україні.
51. Складові соціальної політики.
52. Пенсійне забезпечення як основна форма соціального захисту.
53. Видатки на освіту, джерела фінансування системи освіти в Україні.
54. Видатки на охорону здоров'я.
55. Видатки на утримання закладів культури та мистецтва.
56. Сутність фінансування оборони. Основні групи видатків на оборону.
57. Сутність оборонного бюджету.
58. Видатки на правоохоронну діяльність, безпеку держави і державне управління, їх склад.
59. Державні органи, що здійснюють правоохоронні функції.
60. Видатки на державне управління та судову владу.
61. Сутність державного боргу, етапи його формування.
62. Роль Казначейства в управлінні державним боргом.
63. Характеристика державних і місцевих боргових зобов'язань, їх класифікація.
64. Порівняльна характеристика підходів до розуміння зовнішнього і внутрішнього державного боргу.
65. Управління державним боргом: мета, етапи, завдання, методи та принципи.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття, розрахунок задач);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання задач, виконання тестів, конспектування).

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань;
- захист практичних робіт;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань здобувач дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні закони та принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обрати метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
67-74	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Бюджетна система: тенденції розвитку / В. М. Мазярчук та ін.; за заг. ред. В.М. Мазярчук. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с.
2. Казначейська система: підручник / О.П. Кириленко, П.С. Гринчишин, З.М. Лободіна та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого, д.е.н., проф. О.П. Кириленко, Т.Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
3. Миськів Г.В. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях»: навч. посібник. Львів: «Растр-7», 2020. 272 с.
4. Попова Л.М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 164 с.
5. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. №215. Редакція від 01.04.2021, підстава 247-2021-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
6. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. Бюджетна система: практикум: навч. посіб. Львів: Видавництво «Новий світ-2000», 2019. 400 с.

Допоміжні джерела інформації:

1. Бюджетна система : навчальний посібник / О. М. Піхоцька, Л. Є. Фурдичко, Н. Г. Синютка; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 327с.
2. Видатки за функціональною класифікацією видатків та кредитування бюджету. Державна казначейська служба України. URL: [https://www.treasury.gov.ua/ua/file storage/vikonannya derzhavnogo byudzhetu](https://www.treasury.gov.ua/ua/file%20storage/vikonannya%20derzhavnogo%20byudzhetu)
3. Савастєєва О.М.Казначейський контроль бюджетного процесу на місцевому рівні: інноваційний аспект. *Молодий вчений*. №12 (76), 2019. С. 39-42.
URL:
4. Соціальний захист населення як система : поняття та види. Правознавство. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9897/65>.

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-технічна бібліотека України: м. Київ, вул. В. Антоновича, 180. Веб-сайт: URL: www.gntb.gov.ua
2. Національна парламентська бібліотека України: м. Київ, вул. М. Грушевського, 1. Веб-сайт: URL: www.nplu.kiev.ua
3. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»: м. Київ, вул. Л. Толстого, 49. Веб-сайт: URL: www.msmb.org.ua
4. Сервер Верховної Ради України: URL: <http://www.rada.gov.ua/>
5. Міністерство фінансів України URL: <http://www.rninfm.gov.ua/>
6. Українське право URL: <http://www.ukrpravo.com/>
7. НБУ URL: <http://www.bank.gov.ua>
8. Державний борг України. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>
9. Основні напрями бюджетної політики: аналітична довідка. URL: <https://feao.org.ua/news/budgetresolution2022/>
10. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-III; поточна редакція від від 04.05.2023, підстава 2868-IX (Офіційний веб-сайт Верховної Ради України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
11. Про Національний банк України. Закон України. Редакція від 02.07.2023, підстава - . (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
12. Про прожитковий мінімум: Закон України. Редакція від 20.01.2018 р., підстава 2249-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
13. Про Рахункову палату: Закон України. Редакція від 31.03.2023 р., підстава 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
14. Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2021-2024 роки. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2021 р. №1291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1291-2021-%D0%BF#Text>

15. Про бюджетну класифікацію: наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
16. Бюджетний кодекс України : від 08.07.2010 р. № 2456-VI; поточна редакція від 24.08.2023 на підставі – 3278-IX / (Офіційний вебсайт Верховної Ради України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
17. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 р. № 1407. Редакція від 20.01.2023, підстава z1694-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>
18. Бюджетна декларація на 2022-2024 роки. URL:
19. Про підготовку Бюджетної декларації на 2023-2025 роки. Лист Міністерства фінансів України від 21.01.2022 р. №04110-08-2/1972 Головним розпорядникам коштів державного бюджету (за списком). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF22009>
20. Податковий кодекс України. Редакція від 24.08.2023, підстава - (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
21. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 47-48, ст.372). Редакція від 01.07.2021, підстава - . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
22. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
23. Наказ ДПС України від 22.11.2021 № 965 "Про затвердження місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2022 – 2024 роки" (із змінами, внесеними наказами ДПС від 14.02.2023 №112, від 13.03.2023 № 167). URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/77553.html>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії